

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ
КАНДИДАТА САШЕ МАРЈАНОВИЋА

Поредбене фраземе с компонентом *comme/као*
у француском и српском језику

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
<p>1. Датум и орган који је именовао комисију:</p> <p>Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду на седници одржаној 19. априла 2017. донело је одлуку о образовању Комисије за преглед и оцену докторске дисертације коју је Саша Марјановић предао под насловом „Поредбене фраземе с компонентом <i>comme/као</i> у француском и српском језику”.</p> <p>2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:</p> <ol style="list-style-type: none">
1. др Михаило Поповић, ванредни професор за ужу научну област Романистика, изабран у звање ванредног професора 23. 03. 2010, Филолошки факултет Универзитета у Београду, ментор.
2. др Драгана Мршевић-Радовић, редовни професор за научну област Српски језик, изабрана у звање редовног професора 19. 1. 2009, Филолошки факултет Универзитета у Београду.
3. др Рајна Драгићевић, редовни професор за научну област Српски језик, изабрана у звање редовног професора 15. 5. 2013, Филолошки факултет Универзитета у Београду.
4. др Драгана Дробњак, ванредни професор за ужу научну област Романистика, изабрана у звање доцента 12. 3. 2014, Филозофски факултет у Новом Саду.
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
<ol style="list-style-type: none">
1. Име, име једног родитеља, презиме: Саша, Павао, Марјановић
2. Датум рођења, општина, република: 23. 01. 1986, Книн, Република Хрватска.
3. Датум одбране, место и назив магистарске тезе: ---
4. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука: ---
III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:
<p>Поредбене фраземе с компонентом <i>comme/као</i> у француском и српском језику</p>
IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:
<p>Докторска дисертација Саше Марјановића садржи 913 страна, не рачунајући биографију кандидата и изјаве о ауторству. Садржи и садржај, сажетак на српском, енглеском и руском језику, са одговарајућим кључним речима, као и прилоге (француско-српски лексикографски поткорпус, српско-француски</p>

лексикографски поткорпус и француско-српски књижевни поткорпус). Библиографија садржи 231 јединицу новије литературе из области фразеологије, лексикографије, лексикологије, лингвокултурологије, контрастивне анализе и теорије превођења. Библиографија садржи и референце 555 дела француске књижевности и њихових превода који су коришћени за анализу.

Дисертација се састоји од осам поглавља: 1. *Уводна разматрања* (1–11); 2. *Формалне одлике поредбених фразема францускога и српског језика* (12–141); 3. *Значењске одлике поредбених фразема францускога и српског језика* (142–163); 4. *Кореспондентност поредбених фразема францускога и српског језика* (164–250); 5. *Лингвокултуролошки аспекти поредбених фразема у францускоме и српском језику* (251–431); 6. *Превођење поредбених фразема на примеру францускога и српског језика* (432–492); 7. *Лексикографски аспекти обраде поредбених фразема францускога и српског језика* (493–551); 8. *Закључна разматрања* (552–562); Поглављима су додати следећи елементи: *Библиографија* (563–614); Корпуси: *Француско-српски лексикографски поткорпус* (615–700); *Српско-француски лексикографски поткорпус* (701–779); *Француско српски књижевни поткорпус* (780–913).

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

У **првом**, уводном, поглављу кандидат је дефинисао предмет истраживања, поставио циљеве и указао на структуру докторске дисертације. Као предмет истраживања одабрао је поредбене фраземе које у свом саставу имају компоненту *compte* у француском и *као* у српском језику. У кратком прегледу досадашњих истраживања кандидат је навео низ референтних радова и студија који се баве овим језичким јединицама како за француски, тако и за српски језик, а актуелност теме оправдавао је тиме што до предаје дисертације није спроведена ниједна друга системска компаративно-контрастивна анализа поредбених фразема француског и српског језика.

У уводном поглављу кандидат наводи низ термина којима се именује његов предмет истраживања, а потом образлаже употребу термина *поредбена фразама*. Кандидат се за овај назив определио због његове релативне краткоће, системског карактера, једнозначности и могућности да обухвати целину анализираних грађа. Грађа која је анализирана састављена је у неколико фаза. Кандидат је најпре ексцерпцијом из лексикографских извора дошао до пописа поредбених фразема оба разматрана језика. Тај попис кандидат је допунио грађом из сопствене електронске картотеке. Фреквенцију и употребну вредност сваке фраземе проверио је у референтним електронским корпусима књижевног и публицистичког језика, у електронским корпусима с грађом прикупљеном с интернета, као и у грађи ексцерпираној из 555 дела француске белетристичке литературе и њихових превода на српски језик. Као основне критеријуме за одабир грађе поставио је припадност савременом стандардном језику и задовољење одговарајућег фреквенцијског прага у електронским корпусима и ексцерпираној књижевној грађи. На тај начин одбацио је, с једне стране застареле, а с друге, народске, дијалекатске и регионалне фраземе које нису конвенционализоване међу већинским делом говорника одговарајућег језика. У вези с одабиром грађе кандидат наводи и то да је за француски језик анализирао поредбене фраземе које се користе само на територији Р. Француске, а да је у српску грађу укључио све стандардне дијалектске варијанте. Све фраземе које је анализирао морале су се у електронским корпусима јавити барем 20 пута.

Кад је реч о циљевима, кандидат је одредио шест главних циљева: 1) да се прикупљена грађа лексикографски обради у виду контрастивних речика и понуди у прилогу дисертације; 2) да се испитају и упореде формалне и значењске одлике поредбених фразема у оба анализирани језика; 3) да се анализира кореспондентност форме и значења француског и српског језика у погледу поредбених фразема; 4) да се грађа размотри лингвокултуролошки; 5) да се уоче поступци који се могу применити при превођењу поредбених фразема с једног језика на други; и 6) да се опише лексикографска обрада поредбених фразема у постојећим општим и фразеолошким двојезичним речницима с француским одн. српским као полазним или језиком. Сваки од ових циљева кандидат је размотрио у посебним поглављима.

У **другом** поглављу кандидат је анализирао формалне одлике поредбених фразема. Испитао је да ли поредбене фраземе одговарају формалним критеријумима припадности фразеолошким јединицама. Прво је размотрио вишелексемски састав и показао од којих и колико се компоненти састоје поредбене фраземе. Потом је анализирао њихову структуру: разврстао их је према категоријалном значењу на придевске, глаголске, прилошке, именичке и реченичне, а онда у оквиру свих пет фраземе је груписао на основу структурног типа. Прво је представљао основне структуре, а потом и проширене. После структурне анализе кандидат је писао о устаљености фразема у смислу конвенционализованости међу изворним говорницима и о устаљености компоненти фразема у смислу њихове стабилности и варирања. Представио је резултате претходних истраживања у вези с варијантношћу, па је навео типове варијанти у сопственој грађи. Међу варијантама је истакао правописне, фонолошке, творбене, морфолошке,

синтаксичке, квантитативне и лексичке варијанте. Код лексичких је разликовао лексичке варијанте које су у синонимском или квази-синонимском односу и лексичке варијанте које нису у синонимском односу нити су блиског значења. Кандидат је такође на грађи показао дијатопска варирања. У оквиру њих прво је издвојио фраземе у којима се јављају компоненте с екавским и ијекавским рефлексом старог гласа *jam*, а затим је навео фраземе које одликује поларизација *источни крајеви – западни крајеви*; у последњем случају посебно је навео фраземе код којих је дијатопско варирање предвидљиво и системског карактера и фраземе које се јављају само у једној стандардној варијанти. На крају је поглавља анализирао у којој се мери фраземе могу репродуковати у готовом облику. Тим поводом указао је на то које су компоненте подложне парадигматским променама (основа поређења код придевских варира у броју и роду, код глаголских у броју, роду, лицу, времену и начину; поредбена јединица у броју и, у неким случајевима, у роду), па је у зависности од тога да ли је промена компоненте нулта (0), делимична (1) или потпуна (2) разликовао девет могућих типова репродуктивности.

Треће поглавље посвећено је значењским одликама поредбених фразема. Кандидат је дао преглед претходних истраживања посвећених овим питањима, па је онда понудио анализу сопствене грађе. Испитивао је пет значењских одлика: прво, показао је да је у литератури истакнуто како фразеолошко значење може бити глобално или компонентно, тј. да све компоненте могу бити десемантизоване или само неке, а онда је на грађи француских и српских фразема показао најчешћи тип фразеолошког значења; друго, будући да све компонентне фраземе могу бити различитог степена идиоматичности, аутор је анализирао у којој су мери десемантизоване основа поређења и поредбена јединица: у зависности од тога је ли компонента употребљена у основном значењу, пренесеном или и у једном и у другом, кандидат је, инспиришући се претходним истраживањима, издвојио девет нивоа идиоматичности, од којих је први нулта идиоматичност, наредна три ниска идиоматичности, три наредна средња и последњи висока идиоматичност; треће, показао је и примерима илустровао зашто се поредбене фраземе могу сматрати експресивним језичким јединицама; четврто, навео је да степен експресивности зависи од прозирности мотивације и дао је преглед мотива из литературе; из угла контрастивне фразеологије посматрао је колико је мотивација, а самим тим и фразеолошко значење, прозирно изворним говорницима другог језика, мотивација и значење француских фразема говорницима српског и српских фразема говорницима француског језика; пето, дао је приказ претходних истраживања у којима је истакнуто да су за фраземе карактеристична негативна конотативна обележаја, па је то проверио на сопственој грађи.

У **четвртом** поглављу кандидат се бавио формалном и значењском кореспондентношћу поредбених фразема француског и српског језика. У овом поглављу кандидат је контрастивну анализу спровео двосмерно, од француског ка српском и од српског ка француском, што је од нарочитог значаја јер су у претходним истраживањима српске поредбене фраземе с другим језицима контрастиране само у једном смеру. Кандидат је и у овом поглављу дао преглед досадашње литературе посвећене контрастивној фразеологији те указао на непостојање контрастивних проучавања поредбених фразема француског и српског језика. При анализи сопствене грађе ослонио се на два кључна услова: 1) кореспондентним фраземама сматрао је само оне чија се значења подударају, због чега није говорио о међујезичким хомонимима; 2) кореспондентна фраза мора бити поредбеног типа, што значи да непоредбени кореспонденти у анализи нису узети у разматрање. У зависности од тога каква је позадинска слика, тј. да ли истоветна, слична или различита, кандидат је издвојио седам контрастивних образаца и обележио их словима абецеде: под контрастивни образац А подвео је фраземе истоветне слике, тј. истих еталона, под образац В фраземе код којих су еталони у хипонимијском односу, под С фраземе чији су еталони у хиперонимијском односу, под D где су еталони у метонимијском односу, под Е фраземе чији су еталони кохипоними, под F фраземе с еталонима из исте лексичко-семантичке групе, и под G фраземе с еталонима из различите лексичко-семантичке групе. Ових седам образаца кандидат је даље допунио случајевима кад је полазна фраза дужа (и означио то бројком 1) и кад је циљна фраза дужа (ознака 2) те случајевима кад се степен идиоматичности основе поређења не поклапа (што је означио звездом *). Укрштањем ових параметара кандидат је разликовао 43 контрастивна обрасца. На крају поглавља дао је квантитативни преглед издвојених контрастивних односа.

У **петом** поглављу кандидат је спровео лингвокултуролошку анализу поредбених фразема француског и српског језика. Лингвокултуролошка анализа тицала се три аспекта: прво је испитано шта се налази на месту поређене јединице, човек или неживо, на основу чега је проверена хипотеза да ли су и поредбене фраземе два анализирана језика у великој мери антропоцентрична, пошто је у литератури истакнута изразита антропоцентричност фразеологије уопште; друго, француске и српске поредбене фраземе које упућују на човека кандидат је на основу значења разврстао у концептуална поља, а у оквиру њих фраземе истог, сличног или блиског значења окупио је око низа концепата. Тиме је дошао до закључка на шта је усмерена људска пажња, тј. које се особине, стања и/или активности најчешће фразеолошки лексикализују. Треће, поредбене јединице или еталоне разврстао је у посебне групе у

зависности од тога којој лексичко-семантичкој групи припада лексема која је главни члан те јединице. На основу тога закључио је с чиме се човек и неживо најчешће пореде. Свака од група размотрена је и засебно. Посебну пажњу кандидат је посветио зоонимским еталонима јер су они најбројнији: за сваку животињу кандидат је дао табеларни преглед с доминантним карактеристикама које су у основи мотивационе базе поредбених фразема. Исто тако, спроведена је и једносмерна контрастивна анализа у којој су полазиште српске придевске фраземе са зоонимском компонентом. Кад је реч о осталим групама еталона (фитоними, артефакти, храна, соматизми итд), аутор је дао њихов преглед и указао је на то да ли им је мотивациона база заснована на објективним мотивима или није.

Шесто поглавље посвећено је превођењу поредбених фразема. У овом поглављу кандидат је анализу спровео једносмерно, тако да је полазни језик француски, а циљни српски. Прво је дао преглед литературе која се тиче превођења фразеолошких јединица, указао на проблематику те приказао претходна истраживања за друге парове језика. На основу тога поставио је хипотезе за сопствено истраживање: намера му је била 1) да потврди или оповргне налазе да се фраземе најчешће преводне фразеолошки; 2) да потврди или оповргне тврдње да се значења фразема при превођењу често описно парафразирају. Кандидат је ексцерпирео поредбене фраземе из импресивног корпуса од 555 француских белетристичких дела и њихових превода објављених већином у Србији и Хрватској, понешто у Босни и Херцеговини и Црној Гори. Француска дела која је анализирао настала су од друге половине XX века до данас, с тим да кандидат напомиње да је већина дела објављена од 1990. до 2016, чиме је још једном обезбедио савременост грађе. Ексцерпирањем тог корпуса добио је око 8.000 појавница поредбених фразема, од којих је направио репрезентативни узорак од 1.716 преводних случајева. Репрезентативни узорак уобличио је у виду преводног речника и у целости га навео у прилогу дисертације. Анализу грађе најпре је спровео квалитативно, а потом и квантитативно. У квалитативној анализи издвојио је низ преводних поступака које је разврстао у оквиру два главна типа, првога – који окупља поступке што обезбеђују фразеолошки карактер превода, другога – који окупља поступке којима се губи фразеолошки карактер изворника. Сваки преводни поступак кандидат је детаљно описао и навео је случајеве у којима је одговарајући поступак адекватно и неадекватно одабран. Квантитативном анализом испитао је колики је удео преводних поступака у репрезентативном узорку: прво је табеларно и графички врло прегледно анализирао апсолутну заступљеност свих поступака; затим је заступљеност преводних поступака укратио са степеном кореспондентности преведених фразема; и коначно, испитивао је код фразема с којим степеном кореспондентности преводиоци најчешће прибегавају нефразеолошком преводу. У закључку је истакао да резултати имају практичну примену у двојезичној лексикографији.

У првом делу **седмог** поглавља спроведена је металексикографска анализа која се тиче лексикографске обраде поредбених фразема у двојезичним француско-српским и српско-француским речницима. Кандидат је анализирао шест општих и четири фразеолошка речника, који су данас на тржишту најзаступљенији. Тиме је ово поглавље додатно добило на актуелности и значају. Кандидат је разматрао заступљеност поредбених фразема у свих десет речника, критеријуме одабира фразема, начин распоређивања фразема у речнику, место обраде у оквиру речничког чланка, лематизацију, граматички опис, употребу квалификатора, начине семантизације значења, описне парафразе, лексикографске еквиваленте, примере те упутнице и испоређенице. Посебна пажња посвећена је обради вишезначних фразема и питању разлучивања вишезначних еквивалената. За сваку наведену ставку кандидат је дао приказ проблематике, преглед литературе која се бави конкретним питањима те предлоге и моделе за нове речнике у којима би се поредбене фраземе на бољи начин обрадиле. Ови последњи заснивају се на теорији о лексикографским функцијама, која у први план ставља корисника, његове потребе и ситуације у којима се корисник служи речником. У другом делу овог поглавља дат је металексикографски опис фраземе *пасте као [зрела (гњила)] крушка*. Тиме су предлози и модели из првог дела поглавља детаљније размотрени на конкретном лексикографском примеру.

У **осмом** поглављу кандидат је резимирао закључке до којих је у дисертацији дошао и које је већ представио у претходним поглављима. Њих ћемо навести под тачком VII овог извештаја. После закључних разматрања, кандидат је навео библиографију, а након библиографије на врло прегледан начин представио је све анализиране поредбене фраземе у речничком виду.

VI Списак научних и стручних радова који су објављени или прихваћени за објављивање на основу резултата истраживања у оквиру рада на докторској дисертацији:

- Марјановић, С. (2012). „Придевске зоонимске поредбене фраземе у српскоме језику и њихови кореспонденти у француском”, *Zbornik za jezike i književnosti Filozofskog fakulteta u Novom Sadu*, 2, 95–110 (ISSN 2217-7221, eISSN 2217-8546, COBISS.SR-ID 267901703, УДК 811.163.41 : 81'367.623, 811.133.1 : 81'367.623).

- Марјановић, С. (2012). „Придевске зоонимске поредбене фраземе у српскоме језику с нултом кореспонденцијом у француском”, *Анали Филолошког факултета*, 24 (1), 271–284 (ISBN 977-05-2284-600-4, ISSN 0522-8468, УДК 811.163.41’36:811.133.1’36).
- Марјановић, С. (2013). „Концептуална поља у српској и француској фразеологији са зоонимском компонентом”, у I. Živančević Sekeruš (ur.), *Šesti međunarodni multidisciplinarni simpozijum „Susret kultura“*. Knjiga 1. Novi Sad: Filozofski fakultet, 357–367 (ISBN 978-86-6065-040-7, COBISS.SR-ID 281851655, УДК 811.133.1:811.163.41’373.7).
- Марјановић, С. (2013). „Српске поредбене фраземе са фитонимском компонентом и њихови кореспонденти у францускоме језику”, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 42 (1), 519–527 (ISBN 978-86-6153-143-9, ISSN 0351-9066, УДК 811.163.41’373.7:811.133.1’373.7). М51
- Марјановић, С. (2013). „Обрада поредбених фразема у српско-француским речницима”, С. Гудурић и М. Стефановић (ур.), *Језици и културе у времену и простору*, 2 (2). Нови Сад: Филозофски факултет, 255–268 (ISBN 978-86-6065-179-4, COBISS.SR-ID 281524231). М14
- Марјановић, С. (2014). „Лексикографска обрада фраземе (*паст*) као зрела крушка и њени кореспонденти у францускоме језику”, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 43 (1), 371–383 (ISBN 978-86-6153-200-9, УДК 811.163.41’373.7:811.133.1’373.7). М51
- Марјановић, С. (2014). „Реч више о одликама поредбених фразема”, *Филолошки преглед*, 41 (2), 93–104 (BIBLID: 0015–1807, 41 (2014), 2 (pp. 93–104) УДК 811.163.41’373.7, ISSN 0015-1807; COBISS.SR-ID 28393991).

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

На основу истраживања спроведеног у дисертацији кандидат је дошао до одговарајућих резултата и извео следеће закључке:

- Све фраземе које је кандидат анализирао укључио је у француско-српски и српско-француски лексикографски поткорпус. Први поткорпус садржи 1.509, а други 1.395 речничких чланака. Оба поткорпуса представљају иновативне двосмерне контрастивне речнике анализираних језика. У њих је кандидат експлицитно или имплицитно (кодovima) аотирао податке од значаја за истраживање. Успоставио је одговарајуће леме, унео информацију о категоријалном значењу, о могућности и степену репродуктивности, варијантности компоненти фраземе у лематизованом облику и податак о лексичко-семантичкој групи из које потиче поредбена јединица. За свако значење навео је описну парафразу, тип фразеолошког значења, степен његове идиоматичности, прозирност мотивационе базе говорницима другог језика, кореспондент у другом језику уколико постоји, степен њихове кореспондентности и информацију о постојању парадигматичних – синонимских и антонимских – односа с другим фраземама.
- Кандидат је дошао до закључка да је основни тип поредбених фразема оба језика троделне структуре типа (*Adj* или *V*) + поредбени везик + *N* (с неодређеним чланом у француском) и да њему припадају две трећине фразема у оба језика. Кандидат је показао да се основни тип може јавити и с проширењима у виду антепонираниог или постпонираниог атрибута, с придевском заменицом или одређеним, деоним и нултим чланом, чиме је дошао до податка да чак 80% грађе припада основном типу.
- Кандидат је потврдио налазе да су поредбене фраземе конвенционалне јединице од више компоненти које говорници препознају као целину, али је исто тако показао да се оне не одликују апсолутном устаљеношћу облика. У 37% француских и 55% српских лема из грађе кандидат је констатовао један или више типова варијанти (правописних, морфолошких, синтаксичких, фонолошких, творбених, лексичких, квантитативних и дијатопских). Међу свим варијантама показао да су лексичке и квантитативне варијанте најбројније.
- Од девет теоријски могућих типова репродуктивности кандидат је на својој грађи пронашао осам. Констатовао је да се основа поређења с поређеном јединицом слаже у роду и броју у 97% француске и 89,2% српске грађе, док се поредбена јединица с основном поређења слаже у броју у 70,7% француске и 60,5% српске грађе. Поредбена јединица с основном поређења слаже се и у роду и у броју у 8% француске и 5% српске грађе, док је у осталим случајевима поредбена јединица непроменљива.
- Анализом типа фразеолошког значења, кандидат је потврдио тврдње у литератури да су значења поредбених фразема у оба језика компонентног типа. Овај закључак аутор је потврдио квантитативним подацима: 89% значења у француској грађи и 87% значења у српској грађи.

- Кандидат је установио да је 44% француских и 41% српских значења у анализираној грађи нултог нивоа идиоматичности, а да се ниска идиоматичност (нивои од 1 до 3) јавља у 68,4% француске и 63% српске грађе. Овим подацима потврдио је налазе у литератури да су поредбене фраземе уопште узев ниског степена идиоматичности.
- Кандидат је показао да је 84% значења француских фразема прозирне мотивације говорницима српског језика и да је 72% значења српских фразема прозирно говорницима француског језика. Из овог податка извукао је закључак да поредбене фраземе страним говорницима не би смеле бити велики проблем при разумевању.
- Аутор је потврдио да је негативна конотација опште место у фразеологији анализираних језика: 67% значења у француској грађи и 72% у српској носи негативна конотативна обележја.
- Од 43 контрастивна обрасца кандидат је констатовао да је у двосмерној контрастивној анализи присутно 38 образаца. Потпуне кореспондентне нашао је за 26% француских и 29% српских значења. Нулту кореспондентност установио је у око 30% случајева. Остало су различити случајеви делимичне кореспондентности. Анализа је тиме показала да је степен поклапања француских и српских фразема прилично велик.
- Кандидат је потврдио наводе у литератури да је поредбена фразеологија изразито антропоцентрична, тј. да се највише поредбених фразема (нешто мање од 80%) у оба језика односи на човека.
- Кандидат је грађу разврстао у шест концептуалних поља: телесна карактеризација, психичка или интелектуална карактеризација, друштвена карактеризација, човекова стања, активности и понашања и међуљудски односи. Квантификативна анализа показала је да је у оба језика најзаступљеније поље човекових стања, иза чега следи поље активности и понашања те телесна и психичка карактеризација.
- Кад су у питању поредбене јединице, кандидат је установио 12 група у зависности од тога којој лексичко-семантичкој групи припада главна лексема на месту поредбене јединице. Квантификацијом је закључио да су оба језика у том погледу слична јер су најчешће групе зооними и артефакти.
- Кандидат је на репрезентативном узорку од 1.716 преводних случајева уочио 21 поступак помоћу ког се француске фраземе могу превести на српски језик и показао је да описно парафразирање није чест поступак за репрезентативни узорак, већ да се у 54% случајева користе поступци који обезбеђују фразеолошки превод. Исто тако, кандидат је истакао да је велик број случајева (17%) погрешно преведен, што није очекивано с обзиром на то да су поредбене фраземе слабо идиоматичне и прилично прозирне говорницима српског језика. Као битан налаз навео је то да се неодговарајући преводни поступци јављају највише код поредбених фразема с кореспондентом чија је поредбена јединица из различите лексичко-семантичке групе, што мора бити узето у обзир приликом саставања нових речника.
- Кад је реч о постојећим двојезичним речницима, кандидат је констатовао да су у укупно 10 општим и фразеолошких речника, француско-српских и српско-француских, поредбене фраземе слабо заступљене: у првима их је око 10%, а у другима између 4% и 31%. Код фразема које су лексикографски обрађене аутор је уочио неуједначеност и некохерентност у лексикографском опису и понудио је моделе за нове речнике.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА НАПОМЕНА:

Докторска дисертација Саше Марјановића представља успешно остварен описни и аналитички корпусно заснован приступ поредбеним фраземама француског и српског језика. Разноврсност укључених аспеката и методолошких приступа примењених у овом истраживању омогућила је кандидату да један фразеолошки слој, који досад није био предмет посебног и целовитог компаративно-контрастивног француско-српског научног разматрања, сагледа комплексно и систематично. Такође, истичемо да посебну вредност дисертацији дају три обимна лексикографска прилога с великим бројем информација које су типографски веома ефектно представљене: контрастивни француско-српски и српско-француски речници и речнички уобличен репрезентативни узорак поредбених фразема из 555 француских дела и њихових превода.

X ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене дисертације, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета и Стручном већу Универзитета у Београду да прихвате овај извештај о оцени докторске дисертације коју је Саша П. Марјановић предао под насловом „Поредбене јединице с компонентом *comme/као* у француском и српском језику” и кандидата позове на усмену одбрану.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1. Проф. др Михаило Поповић, ванредни професор Филолошког факултета у Београду
2. Проф. др Драгана Мршевић Радовић, редовни професор Филолошког факултета у Београду
3. Проф. др Рајна Драгићевић, редовни професор Филолошког факултета у Београду
4. Проф. др Драгана Дробњак, ванредни професор Филолошког факултета у Новом Саду